

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АУДІОМАТЕРІАЛІВ ДЛЯ МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ.....	7
1.1. Словниковий запас учнів старших класів, методика формування та вимірювання.....	7
1.1.1. Зміст і мета навчання лексики в старших класах матеріалу для розширення словникового запасу учнів старших класів.....	7
1.1.2. Етапи та система вправ для навчання лексики учнів старших класів.....	10
1.2. Навчання лексики за допомогою аудіювання: типи вправ	26
1.2.1. Психофізіологічні особливості та труднощі навчання аудіювання учнів старших класів.....	26
1.2.2. Аудіювання як мета і засіб навчання	36
1.2.3. Типи вправ на розширення словникового запасу за допомогою аудіювання	37
1.3. Психофізіологічні та педагогічні особливості розвитку монологічного мовлення учнів старших класів за допомогою аудіоматеріалів	41
1.3.1. Характеристика монологічного мовлення як виду мовленнєвої діяльності.....	41
1.3.2. Фактори впливу використання аудіоматеріалів на розширення словникового запасу для монологічного мовлення учнів старших класів.....	44
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	48
РОЗДІЛ 2. АУДІЮВАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗШИРЕННЯ СЛОВНИКОВОГО ЗАПАСУ ДЛЯ РОЗВИТКУ МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ	49
2.1. Застосування аудіоматеріалів як засобу навчання лексики в українських та автентичних підручниках. Аналіз зразків.....	49
2.2. Вправи для розширення словникового запасу в старших класах за допомогою аудіювання	53

2.3. Зразки фрагментів уроку для розширення словникового запасу за допомогою аудіювання.....	68
2.4. Аналіз результатів експерименту	73
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	76
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	81
ДОДАТКИ.....	91

ABSTRACT

The background research of the paper investigates current information relating to the state-of-art of language teaching methodology. The object of the study is the effect of listening on vocabulary development and its further implementation in monologue speaking. The research aim is to investigate the influence that listening exercises have on vocabulary development and their use in monologue speaking of the high school students (grades 10-11). The theories on lexical competency development, listening strategies, and monologues comprise the theoretical framework of the paper. The methodology includes literature review methods, observational methods, scientific experiments, and qualitative analysis.

The findings from this research provide evidence that listening exercises used for vocabulary development have a crucial effect on monologue speaking of high school students, especially concerning unprepared (spontaneous) speaking. Limitations of the study should be taken into account while interpreting the results. The main barrier to the research is the limited experiment duration and lesson sample due to objective reasons. The conclusion drawn from the research highlights the connection between listening vocabulary exercises and spontaneous speaking. The findings of the study may find their practical implications in lesson plan design and textbook development. The main recommendation suggests conducting similar large-scale longitudinal research to check these findings using statistical methods.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алхазішвілі А. А. Основы овладения устной иностранной речью / А. А. Алхазішвілі. – Москва: Просвещение, 2000. – 334 с.
2. Амеліна С. М. Методика формування лексичної компетенції майбутніх філологів / С. М. Амеліна. // Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». – 2014. – №2. – С. 131–135.
3. Андриєвська В. В. Возрастные особенности деятельности старшеклассников на уроках иностранного языка / В. В. Андриєвська. // Иностранные языки в школе. – 1987. – №6. – С. 3–8.
4. Бігич О. Б. Методика формування іншомовної компетентності в аудіюванні / О. Б. Бігич. // Іноземні мови. – 2012. – №2. – С. 19–30.
5. Бігич О. Б. Методика формування іншомовної компетенції в аудіюванні у студентів мовних спеціальностей / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, С. В. Гапонова // Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції : курс лекцій : [навч.метод. посібник] / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, С. В. Гапонова. – Київ: Ленвіт, 2011. – С. 175–187.
6. Бориско Н. Ф. Учебная автономия в школе – пути и возможности / Н. Ф. Бориско. // Иностранные языки. – 2012. – №4. – С. 4–10.
7. Бухбіндер В. В. Основы методики преподавания иностранных языков / В. В. Бухбіндер, В. Штраус. – Київ: Вища школа, 1986. – 264 с.
8. Вишневський О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки / О. І. Вишневський. – Київ: Знання, 2011. – 206 с.
9. Вишнякова Т. А. Обучение русскому языку студентов-нефилологов / Т. А. Вишнякова. – Москва, 1980. – 148 с.
10. Власюк О. А. Відеоматеріал як засіб формування аудитивної компетенції учнів старшої школи / О. А. Власюк. // Сучасні філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації. – 2016.

11. Гальскова Н. Д. Теория обучения иностранным языкам: лингводидактика и методика: учеб. пособие / Н. Д. Гальскова, Н. И. Гез. – Москва: Академия, 2004. – 336 с.
12. Гапонова С. В. Обучение пониманию аудиотекстов учеников старших классов средней школы / С. В. Гапонова. // Иностранные языки. – 1996. – №2. – С. 11–17.
13. Гез Н. И. Типология упражнений и организация обучения аудированию в школе с преподаванием ряда предметов на иностранном языке / Н. И. Гез. // Иностранные языки в школе. – 1985. – №6. – С. 19–24.
14. Герус О. С. Формування англомовної лексичної компетенції учнів старшої школи засобами змішаного навчання / О. С. Герус, С. В. Баранова. // Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції "Сучасні світові тенденції розвитку науки та інформаційних технологій". – 2019. – С. 8–12.
15. Гіль С. І. Засоби подолання труднощів аудіювання в іноземній аудиторії / С. І. Гіль. // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. Наукові дослідження. Досвід. Пошуки.. – 2013. – №22. – С. 82–86.
16. Голянич М. І. Словник лінгвістичних термінів: лексикологія, фразеологія, лексикографія / М. І. Голянич, Р. І. Стефурак, І. В. Бабій. – Івано-Франківськ: Кафедра української мови інститут філології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2011. – 268 с.
17. Гончар И. А. Аудирование иноязычного текста как объект лингвистики и методики / И. А. Гончар. // Вестник Санкт-Петербургского университета. – 2011. – №4. – С. 117–121.
18. Гринюк Г. А. Етапи формування іншомовної комунікативної компетенції у студентів економічних спеціальностей / Г. А. Гринюк, Ю. О. Семенчук. // Іноземні мови. – 2006. – №2. – С. 22–27.
19. Демьяненко М. Я. Основы общей методики обучения иностранным языкам: теоретический курс / Демьяненко М. Я., Лазаренко К. А., Кислая С. В. ; под общей редакцией Демьяненко М. Я. – К. : Вища школа, 1976.

20. Деркач Г. Особливості відбору лексичного мінімуму для активного і пасивного словника студентів факультетів фізичного виховання / Г. Деркач. // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2014. – №10. – С. 19–24.
21. Добровольська Л. С. Формування лексичної компетенції на старшому ступені навчання з використанням відеопрезентації / Л. С. Добровольська. // Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Філологічні науки. – 2014. – С. 191–194.
22. Долинський Є. В. Методика формування іншомовної лексичної компетентності за допомогою посібника елективного курсу "Моя Франція" / Є. В. Долинський. // Проблеми сучасного підручника. – 2011. – №15. – С. 179–186.
23. Єпіфанцева Л. А. Аудіювання. Англійська мова: Методичні рекомендації / Л. А. Єпіфанцева. – Харків: Вид. група «Основа», 2010. – 78 с.
24. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання С.Ю.Ніколаєва. - К.: Ленвіт, 2003. - 261 с.
25. Зарічанська Н. В. Використання інтерактивних технологій в професійній підготовці викладачів іноземних мов / Н. В. Зарічанська, І. В. Залесова. // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – 2017. – №47.
26. Зарічанська Н. В. Характеристика ключових компетенцій вчителів-філологів у сучасній педагогічній парадигмі / Н. В. Зарічанська. // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2014. – №5. – С. 89–94.
27. Зими́на Г. Я. Обучение монологическому высказыванию на старшем этапе средней школы / Г. Я. Зими́на, Л. К. Маркелова. – Москва: Просвещение, 1989. – 177 с.
28. Ільченко Е. А. Использование видеозаписи на уроках английского языка / Е. А. Ільченко. // Первое сентября. Английский язык. – 2003. – №9. – С. 7–10.
29. Кардаш О. М. Використання засобів мобільного навчання для розвитку лексичної компетенції учнів старшої школи / О. М. Кардаш. // Сучасні

- філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації: Збірник наукових праць. – 2018. – С. 125–130.
30. Кардаш О. М. Можливості застосування електронних додатків у навчанні учнів старшої школи іншомовної лексики / О. М. Кардаш. // Сучасні філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації.. – 2017. – №10. – С. 389–394.
31. Колкер Я. М. Обучение восприятию на слух английской речи : Практикум: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Я. М. Колкер. – Москва: Издательский центр "Академия", 2002. – 336 с.
32. Компаній О. В. Породження тексту у засвоєнні молодшими школярами текстотворчої діяльності в аспекті методичної та психологолінгвістичної науки. / О. В. Компаній. // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. – 2016. – №133. – С. 89–92.
33. Кулик О. Розвиток психофізіологічних механізмів аудіювання учнів основної школи (у процесі засвоєння словотвірної системи української мови). / О. Кулик. // Теоретична і дидактична філологія. – 2013. – №14. – С. 42–52.
34. Кумпан М. Б. Система вправ з формування англomовної лексичної компетенції в учнів старших класів гімназій у театралізованій діяльності / М. Б. Кумпан. // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. – 2013. – №2.
35. Літвін І. М. Система вправ для формування англomовної аудитивної компетенції у майбутніх учителів на матеріалі відеофонограми-інтерв'ю / І. М. Літвін. // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія: педагогіка та психологія.. – 2011. – С. 118–130.
36. Максименко С. Д. Загальна психологія / С. Д. Максименко. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 704 с.
37. Ніколаєва С. Ю. Сучасна техноогія навчання іншомовного матеріалу в середніх навчальних закладах / С. Ю. Ніколаєва. – Київ: Ленвіт, 1996. – 96 с.

38. Ніколаєва С. Ю. 4. Тестовий контроль лексичних навичок аудіювання (англійська мова) / С. Ю. Ніколаєва, О. П. Петрашук. – Київ: Ленвіт, 1997. – 92 с.
39. Ніколаєва С.Ю. Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу / С.Ю. Ніколаєва // Іноземні мови. – 2010. – № 2. – С. 11–17
40. Петрова Е. Б. Использование художественных фильмов на занятиях английского языка для совершенствования лексических навыков студентов языкового факультета / Е. Б. Петрова. // 2010. – №1. – С. 153–155.
41. Пікулицька Л. В. Презентація та семантизація як основні стадії роботи над лексичними одиницями на початковому етапі вивчення російської мови як іноземної. / Л. В. Пікулицька, Ю. М. Ющик. – Суми: Науковий вісник Сумського національного аграрного університету, 2014.
42. Подосиннікова Г. І. Розвиток навчальної автономії старшокласників у процесі формування англомовної лексичної компетентності / Г. І. Подосиннікова, С. М. Мельник. // Іноземні мови. – 2016. – №1. – С. 9–14..
43. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Англійська мова. 10-11 клас. Профільний рівень [Електронний ресурс] // Міністерство освіти і науки України. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/1-eng-pr.pdf>.
44. Проценко Н. В. Функціонування психофізіологічних механізмів аудіювання в процесі формування іншомовної компетенції. / Н. В. Проценко. // Наукові записки [Національного університету Острозька академія]. Сер.: Філологічна. – 2012. – №25. – С. 232–233.
45. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія / О. О. Селіванова. – Полтава: Довкілля, 2010. – 844 с.
46. Семенчук Ю. О. Вправи для навчання студентів-економістів термінологічної лексики в процесі аудіювання фахових текстів. / Ю. О. Семенчук. // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер.: Педагогічні науки. – 2013. – №111. – С. 279–282.

47. Сіваєва Н. П. Розвиток лексичної компетенції учнів старшого етапу загальноосвітньої школи з урахуванням соціокультурного компонента / Н. П. Сіваєва, Л. В. Темченко. // Вісник Житомирського державного університету ім. І. Франка. – 2004. – №19. – С. 218–222.
48. Скалкин В. Л. Обучение диалогической речи / В. Л. Скалкин. – Київ: Радянська школа, 1989. – 158 с.
49. Скалкин В. Л. Обучение монологическому высказыванию / В. Л. Скалкин. – Київ: Радянська школа, 1983. – 119 с.
50. Скляренко Н. К. Типологія вправ в інтенсивному навчанні іноземних мов / Н. К. Скляренко. // Гуманітарні аспекти лінгвістичних досліджень і методики викладання іноземних мов: Збірник наукових праць.. – 1992. – С. 9–14.
51. Смоліна С. В. Методика формування іншомовної лексичної компетенції / С. В. Смоліна. // Іноземні мови. – 2010. – №4. – С. 16–23.
52. Соловей М. Ю. Формування іншомовних професійно-спрямованих лексичних навичок в учнів старшої школи у контексті лексичного підходу / М. Ю. Соловей, С. І. Шевченко. // Вісник студентського наукового товариства Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. – 2018. – №18. – С. 116-120.
53. Станкевич Н. Види мовленнєвої діяльності в аспекті лінгводидактики / Н. Станкевич. // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. – 2009. – №4. – С. 226–237.
54. Терещук В. Г. Ефективні способи семантизації іншомовних лексичних одиниць в умовах віртуального навчального середовища / В. Г. Терещук. // Нова педагогічна думка. – 2013. – №1. – С. 65–67.
55. Терещук В. Г. Терещук В. Г. Навчання англomовної лексики студентів немовних спеціальностей в умовах віртуального навчального середовища / В. Г. Терещук. // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Педагогіка і психологія.. – 2012. – №37. – С. 190–194.

56. Устименко О. М. Навчання іншомовного монологічного мовлення в аспекті компетентнісного підходу / О. М. Устименко. // Іноземні мови. – 2013. – №1. – с. 3–9.
57. Черниш В. В. Навчання англомовного читання та аудіювання із застосуванням аудіокнижок художніх творів (середня загальноосвітня школа з поглибленим вивченням іноземної мови) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 "Теорія і методика навчання : германські мови" / Черниш В. В. – Київ, 2001. – 21 с.
58. Чувакова Т. Г. Формування іншомовних лексичних навичок дітей дошкільного віку як компонент професійної компетенції вчителя іноземної мови / Т. Г. Чувакова, А. М. Абрамович. // Психолого-педагогічні науки. – 2013. – №5. – С. 223–226.
59. Хоменко О. В. Зміст навчання англійської мови у 10-11-х класах середньої загальноосвітньої школи : дис. докт. філ. наук / Хоменко О. В. – Київ, 2001. – 259 с.
60. Шатилов С. Ф. Методика обучения немецкому языку в средней школе / С. Ф. Шатилов. // Просвещение. – 1986. – С. 29–31.
61. Шмідт В. В. Етапи формування іншомовної лексичної компетенції студентів немовних спеціальностей / В. В. Шмідт. // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. Сер.: Педагогіка.. – 2009. – №108. – С. 141–145.
62. Apalat H. Efficiency of video resources use at the English lesson in high school / H. Apalat, O. Maksymova. // scientific Notes of Ostroh Academy National University: Philology Series. – 2019. – №6. – pp. 154–157.
63. Bezukladnlkov K. E. Modeling of Educational Process Aimed at Forming Foreign Language Professional Lexical Competence / K. E. Bezukladnlkov, A. N. Shamov, M. N. Novoselov. // World Applied Sciences Journal. – 2013. – №22(7). – pp. 903–910.
64. Brett A. Vocabulary Acquisition from Listening to Stories and Explanations of Target Words / A. Brett, L. Rothlein, M. Hurley. // The Elementary School Journal. – 1996. – №3. – С. 415–422.

65. Celce-Murcia M. *Teaching English as a Second or Foreign Language* / M. Celce-Murcia, L. McIntosh., 1991.
66. Cook V. *Second Language Learning and Language Teaching* / Vivian Cook. – London: Routledge, 2016. – 334 p.
67. Dunkel P. Listening in the native and second/foreign language: Toward an integration of research and practice / P. Dunkel. // *TESOL quarterly*. – 1991. – №3. – C. 431–457.
68. Marconi D. *Lexical competence* / D. Marconi. – Cambridge: MIT press, 1997. – 203 p.
69. Meara P. The dimensions of lexical competence / P. Meara, G. Brown, K. Malmkjar. // *Performance and Competence in Second Language Acquisition*. – 1996. – pp. 35–53.
70. Nation P. Best practice in vocabulary teaching and learning / P. Nation // *Methodology in language teaching: An anthology of current practice* / P. Nation. – Cambridge: Cambridge University Press, 2002. – pp. 267–272.
71. Nation I. S. *Learning vocabulary in another language*. / I. S. Nation. – Cambridge: Cambridge University Press, 2001. – 476 p.
72. Pavia N. Incidental vocabulary learning through listening to songs / N. Pavia, S. Webb, F. Faez. // *Studies in Second Language Acquisition*. – 2019. – №41(4). – pp. 745–768.
73. Pikulski J. *Teaching and Developing Vocabulary : Key to Long-Term Reading Success*. / J. Pikulski, S. Templeton. – Boston: Houghton Mifflin, 2004. – 13 p.
74. Schwab G. From dialogue to multilogue: a different view on participation in the English foreign-language classroom / Götz Schwab. // *Classroom Discourse*. – 2011. – №2. – C. 3–19.
75. Seretny A. *ABC metodyki nauczania języka polskiego jako obcego* / A. Seretny, E. Lipińska. – Kraków: Universitas, 2005.
76. Stæhr L. S. Vocabulary knowledge and advanced listening comprehension in English as a foreign language / L. S. Stæhr. // *Studies in second language acquisition*. – 2009. – №4. – C. 577–607.

77. Thai C. Repeating a monologue under increasing time pressure: Effects on fluency, complexity, and accuracy / C. Thai, F. Boers. // *TESOL quarterly*. – 2016. – №2. – С. 369–393.
78. Underwood M. Teaching listening / M. Underwood, J. Kenworthy, M. Rost. – London: Longman, 1989.
79. Vandergrift L. Recent developments in second and foreign language listening comprehension research / L. Vandergrift. // *Language teaching*. – 2007. – №3. – С. 191–210.
80. Vidal K. Academic listening: A source of vocabulary acquisition? / K. Vidal. // *Applied Linguistics*. – 2003. – №1. – pp. 56–89.
81. Webb S. How vocabulary is learned / S. Webb, P. Nation. – Oxford: Oxford University Press, 2017. – 336 p.
82. Zareva A. Relationship between lexical competence and language proficiency: Variable sensitivity / A. Zareva, P. Schwanenflugel, Y. Nikolova. // *Studies in Second Language Acquisition*. – 2005. – №4. – pp. 567–595.

Джерела ілюстративного матеріалу

83. Калініна. English: 10 рік навчання, профільний рівень / Калініна, Самойлович. – Київ: Генеза, 2018. – 240 с.
84. Карп'юк О. Англійська мова: Підручник для 10-го класу загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту / О. Карп'юк. – Тернопіль: Астон, 2010. – 224 с.
85. Карп'юк О. Англійська мова: Підручник для 11-го класу загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту / О. Карп'юк. – Тернопіль: Астон, 2011. – 296 с.
86. Морська Л. Англійська мова: Підручник для 10-го класу загальноосвітніх навчальних закладів. Профільний рівень / Л. Морська. – Тернопіль: Астон, 2018. – 288 с.
87. Cunningham S. Real Life Upper-intermediate Student Book / S. Cunningham, J. Bygrave. – Harlow, England: Pearson Education Limited, 2011. – 144 p.

88. Evans V. Acces 4: Student Book / V. Evans, J. Dooley. – Newbury, England: Express Publishing, 2012. – 156 p.
89. Harris M. Choices. Intermediate Students' Book / M. Harris, A. Sikorzynska, M. Verbitskaya. – Harlow, England: Pearson Education Limited, 2012. – 144 p.
90. Hashemi L. Objective PET. Student's Book / L. Hashemi, B. Thomas. – Cambridge, England: Cambridge University Press, 2010. – 280 p.
91. Holley J. Real Life Upper-intermediate Workbook / Jill Holley. – Harlow, England: Pearson Education Limited, 2011. – 151 p.
92. Puchta H. English in Mind. Student's Book 4 / H. Puchta, J. Stranks, P. Lewis-Jones. – Cambridge, England: Cambridge University Press, 2012. – 128 p.

